

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๖/๒๕๖๖

เรื่อง สิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีกล่าวอ้างว่า การขุดเจาะ
ทำเหมืองแร่โพแทชของบริษัท ██████████ ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ผู้ร้อง ██████████

ผู้ถูกร้อง ██████████

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๑๔๔/๒๕๖๕
ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ กรณีกล่าวอ้างว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ เป็นต้นมา ผู้ถูกร้องได้ประกอบกิจการ
เหมืองแร่โพแทช ในพื้นที่ ██████████
██████████ จังหวัดนครราชสีมา โดยระหว่างการสูบน้ำเค็มออกไปยังบ่อบำบัด ได้เกิดการรั่วไหลและการซึม
ของน้ำเค็มไปยังแหล่งน้ำสาธารณะ รวมถึงที่ดินและที่อยู่อาศัยของประชาชน ทำให้ไม่สามารถ
ใช้แหล่งน้ำสาธารณะในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรได้ รวมทั้งบ้านเรือนที่ตั้งอยู่บริเวณเหมืองแร่
เกิดการผุกร่อน ส่งผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอให้
ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า
พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน
ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ
ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการ
ละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

/๓.๑ เมื่อวันที่...

๓.๑ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ลงพื้นที่ [REDACTED] จังหวัดนครราชสีมา โดยเข้าพบนายกองค้การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน และในช่วงบ่ายวันเดียวกัน ได้เข้าตรวจสอบสถานที่ตั้งเหมืองแร่โปแตชของผู้ถูกร้อง ร่วมกับนายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ ๑๑ เพื่อรับฟังข้อมูลการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้อง โดยมี [REDACTED] ประธานกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล

๓.๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ นางสาวศยามล กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประชุมรับฟังข้อเท็จจริงร่วมกับนายสมเกียรติ วิริยะกุลนันท์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา พร้อมผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันว่า ในการประชุมและลงพื้นที่ของคณะทำงานศึกษาและประเมินผลกระทบจากโครงการเหมืองแร่โปแตช บริษัท [REDACTED] ในพื้นที่ [REDACTED] จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดนครราชสีมา ที่ ๑๐๒๕๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕ ให้เชิญผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ได้รับผลกระทบรวมถึงที่ปรึกษาของผู้ได้รับผลกระทบเข้าร่วมในการลงพื้นที่แต่ละครั้งด้วย

๓.๓ ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อขอลอนเรื่องร้องเรียนตามคำร้องนี้ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวการประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบให้ลอนเรื่องร้องเรียนตามความประสงค์ของผู้ร้อง และให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือให้เร่งดำเนินการศึกษาและประเมินผลกระทบจากโครงการเหมืองแร่โปแตชของผู้ถูกร้องตามคำสั่งจังหวัดนครราชสีมาตามข้อ ๓.๒ เพื่อให้ประชาชนและชุมชนได้ทราบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนโดยเร็ว

๓.๔ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีหนังสือ ที่ สม ๐๕๐๑/๕๔๑๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา และมีหนังสือ ที่ สม ๐๕๐๑/๕๘๓๔ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ถึงผู้ร้อง เพื่อแจ้งมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามข้อ ๓.๓ พร้อมแนบสำเนาหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาให้ผู้ร้องทราบด้วย

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องและข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วเห็นว่า จังหวัดนครราชสีมาอยู่ระหว่างการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามคำสั่งจังหวัดนครราชสีมาข้างต้นเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องแล้ว และเมื่อผู้ร้องประสงค์ขอลอนเรื่องร้องเรียน จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๗) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อ ๑๗ (๒) ของระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง จึงเห็นควรยุติเรื่องตามความประสงค์ของผู้ร้อง

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางปรีดา คงแป้น	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

